

БҰЙРЫҚ

Орал қ.

№ 31-3 ө/б

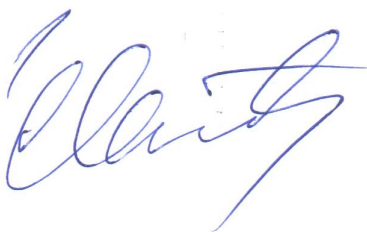
12 мамыр 2022 ж.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бекіту туралы

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына сәйкес, **БҰЙРАМЫН:**

1. «Жайық Пресс» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты қосымшаға сәйкес бекітілсін.
2. Осы бұйрықтан туындайтын басқа да шаралар жүзеге асырылсын.
3. Саясаттың қатаң сақталуына бақылау жасау кадр маманы З. Шарафутдиновке жүктелсін.

Директор

Т. Сапаров

БЕКІТЕМІН
«Жайық Пресс» ЖШС
Бас директоры

Т.Сапаров

«15» Шыңыс 2022ж.

**«Жайық Пресс» ЖШС-і ұйымындағы
сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат**

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Жайық Пресс» ЖШС-і ұйымындағы (одан әрі – серіктестік) сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес әзірленген.

2. Осы саясат:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттерді;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын;

3) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелерді;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешенін;

5) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілікті белгілейді.

3. Осы саясаттың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою жөніндегі шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу, саясат субъектілерінің төзбеушілігін, ұйымның және оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мінез-құлықтың жоғары стандарттарына бейілділігін сипаттайтын ұйымдарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, іскерлік беделді нығайту және ұйымға деген сенімді арттыру болып табылады.

2. Колдану саласы

4. Осы Саясат серіктестіктің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және мүлтіксіз сақтауы үшін міндетті болып табылады.

5. Осы Саясат серіктестіктің ресми сайтында орналастырылуы тиіс.

3. Терминдер және анықтамалар

6. Осы саясатта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан

Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) лауазымды тұлға - ұйым директорлары, олардың орынбасарлары немесе ұйымның негізгі функцияларын жеке-дара жүзеге асыратын тұлға;

3) серіктестіктің этикалық кодексі - корпоративтік мәдениетті дамытуға және ұйымның беделін нығайтуға бағытталған құндылықтарды, мінез-құлықтың негізгі қағидаттары мен стандарттарын белгілейтін ұйымның ішкі құжаты;

4) мүдделер қақтығысы - лауазымды тұлғалардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

5) сыбайлас жемқорлық - серіктестіктің лауазымды тұлғаларының өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алуы;

6) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - бұл үшін заңмен әкімшілік және қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қайшы, кінәлі түрдегі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл - серіктестіктің өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде ұйымдарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

9) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі ұйымның қызметі;

10) қызметкерлер - ұйымдармен еңбек қатынастарында тұратын жеке тұлғалар.

7. Осы Саясатта қолданылатын, бірақ ашылмаған анықтамалар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Серіктестік жарғысында және өзге де ішкі құжаттарында пайдаланылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер

8. Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты атқаратын лауазымына қарамастан, ұйымның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелін барынша азайту болып табылады.

9. Осы Саясат қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеушілік түсінігін қалыптастыру;

2) серіктестікке, лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

3) серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оны болғызбау жөніндегі тиісті рәсімдерді жүзеге асыру міндетін белгілеу;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимыл жасауға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарларын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

10. Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік — ұйымдар өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен көріністерде сыбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстанады. Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидаты ұйымның атынан немесе оның мүддесінде тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы әрекет ететін ұйымның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) қызметкерлерді тарту - ұйымдар өз лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын қолдайды;

3) жазанын бұлтартпастығы - ұйымдар өздерінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан ұйымдардың қызметкерлерін жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі — ұйымдар рәсімдерді барынша ашық, айқын, орындалатын етуге тырысады, бұл оларды іске асырудың қарапайымдылығын және маңызды нәтиже алуды қамтамасыз етеді;

5) тиісті сақтық - ұйымдар үшінші тұлғаларды және жұмысқа орналасуға үміткерлерді олардың сенімділігі, сыбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін жүзеге асырады;

б) өзара іс-қимыл және үйлестіру - ұйымдар мемлекеттік органдармен және ұйымдардың үшінші тұлғаларымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

6. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

11. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауапкершілік көзделген сыбайлас жемқорлық қылмыстар/құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ санамаланғандармен шектелмейді):

- 1) лауазымды адамның сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алуы не ысырап етуі, егер бұл әрекеттер оның қызмет бабын пайдаланумен ұштасса;
- 2) лауазымды тұлғаның қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті жария етуі (жылыстатуы), егер осы іс-әрекет өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;
- 3) лауазымды тұлға жасаған экономикалық контрабанда, егер осы іс-әрекет оның өзінің қызмет бабын пайдалануымен ұштасса;
- 4) лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану, билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану;
- 5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;
- 6) пара алу, пара беру, паракорлыққа делдал болу;
- 7) қызметтік жалғандық;
- 8) қызмет бойынша әрекетсіздік;
- 9) билікті теріс пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік;
- 10) немқұрайлылық;
- 11) жеке және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі;
- 12) лауазымды тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алуы;
- 13) бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау.

12. Серіктестік, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын, сондай-ақ осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы Саясатты іске асыру кезінде ұйымдар оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуына тыйым салынатынын негізге алады, сондай-ақ:

1) пара беруді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, яғни, қандай да бір адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісті түрде орындамауға итермелеу ниетімен кез келген қаржылық немесе өзге пайданы/артықшылықты беру немесе беруге уәде беру;

2) пара алуды талап ету, келісу немесе қабылдау, яғни өз лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылықты алу немесе оған келісім беру;

3) қолданыстағы заңнамада көзделгендерден басқа төлемдерді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін оларға теңестірілген адамдарға сыйлықтар ұсыну;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе жеңілдету үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдерді ұсыну, уәде беру немесе жүзеге асыру;

5) жеке пайда табудың орнына ұйымдарда жұмысқа орналасуды ұсыну, уәде беру немесе ұсыну (оның ішінде уақытша негізде);

6) үшінші тұлғалардан артық немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе алуға ықпал ету;

7) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және ұйымның ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін беру немесе алу.

13. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары өздерінің кәсіби қызметінде келесі мінез-құлық нормаларын қатаң сақтауы тиіс:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы Саясаттың талаптарын орындау;

2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болу, лауазымдық міндеттерді жүргізудің кез келген жосықсыз тәсілдерінен аулақ болу;

3) серіктестіктің беделін түсіретін әрекеттерді жасауға жол бермеу;

4) серіктестіктің қызметтік жағдайын және құпия ақпаратын, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбау;

5) құқыққа сыйымсыз әрекеттерге не олардың заңдылығы мен әдептілігіне күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;

6) әріптестерден сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;

7) кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс алумен байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге көмек көрсетуден бас тартуға;

8) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеу және осындай әрекеттерді көтермелемеу;

9) мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерді жүзеге асырмау.

14. Серіктестік қызметкерлері:

1) серіктестіктің мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) оған қатысудан аулақ болуға;

2) серіктестіктің мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға әзірлік ретінде айналасындағылар түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;

3) қызметкердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі не туындауы туралы тікелей басшысына хабарлауға міндетті.

Өз іс-әрекеттерінің дұрыстығына қатысты немесе кез келген басқа мінез-құлық нормалары бойынша күмән туындаған жағдайда ұйымның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ұйымның жоғары тұрған басшылығына жүгіне алады.

7. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені

15. Серіктестік қызметінің кейбір салаларында сыбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін. Мұндай салаларға жатады, бірақ санамаланғандармен шектелмейді:

- 1) үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдерді жүзеге асыру;
- 2) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;
- 3) персоналды басқару.

8. Үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдерді жүзеге асыру

16. Серіктестік Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе ұйым үшін іскерлік беделін жоғалту тәуекелін туғызатын үшінші тұлғаларды тартудан тартынады.

17. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдаудың алдында ұйымның үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болатын тиісті құрылымдық бөлімшелері:

1) серіктестік тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқаулығында белгіленген рәсімдерді сақтауға;

2) келесі рәсімдерді жүргізу арқылы (мыналарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей) үшінші тұлғалардың сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мониторингін жүзеге асыруға міндетті:

- өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттары мен рәсімдерінің болуын тексеру, осы Саясаттың талаптарын сақтауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайын болу;

- іскерлік беделді және мүдделер қақтығысының болмауын тексеру;

- жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің, ақша қаражаты көзінің болуын, сондай-ақ тиісті уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдарға (Қаржы министрлігі, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және басқалар) сұрау саулар жіберу арқылы қылмыстық жолмен алынған қаражат жөнелтілетін банктің, юрисдикцияның мәніне тексеру;

3) жасалатын мәмілелерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені енгізуге міндетті.

Серіктестік өз тарапынан сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған жағдайда үшінші тұлғалармен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

4) Осы Саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы үшінші тұлғаларды хабардар етуге міндетті.

18. Серіктестік үшінші тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттар мен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын қабылдауын құптамайды.

9. Сыйлықтар

19. Серіктестік жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлықтың немесе іс-шараның осы Саясаттың талаптарына сәйкестігіне күмән туындаған жағдайда, лауазымды тұлғаға немесе ұйым қызметкеріне ұйымның тікелей жоғары тұрған басшысынан кеңес алу керек.

10. Персоналды басқару

20. Серіктестік кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік және адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды, ұйымды жалдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан босату кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында:

1) белгіленген тәртіппен персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

2) еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында кандидаттардың сенімділігі және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан оларды жұмысқа орналастыруға тексеруді жүзеге асырады;

3) өзінің қызметінің түйінді көрсеткіштерінің және кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігін негізге ала отырып, персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

4) қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігі негізінде жоғары тұрған лауазымға жоғарылату туралы шешім қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

21. Серіктестіктің лауазымды тұлғаларының/қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына сәйкес ұйымдарда кадр саясатын қалыптастыруға және қамтамасыз етуге жауапты құрылымдық бөлімше лауазымға кіріскен/жұмысқа қабылдаған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспайтын мерзімде белгілейді.

22. Серіктестіктің лауазымды тұлғаларының/қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы жұмысқа қабылдаудан бас тартуға немесе жұмыстан шығаруға әкеп соғады.

23. Серіктестіктің лауазымды тұлғаларының/қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамауы қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда өкілеттіктерді тоқтату/жұмыстан шығару үшін негіз болып табылады.

11. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу

24. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Ұйымдар мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алуға және оларды реттеуге көп көңіл бөледі.

25. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде ұйымның мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері ұйымның мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе жайлардан аулақ болуға міндетті. Мүдделер қақтығысы туындаған (немесе оның туындау мүмкіндігі) жағдайда ұйымның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы ақпаратты ұйымның тікелей басшысына не жоғары тұрған басшылығына жазбаша нысанда жеткізуге міндетті.

26. Серіктестік Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және ұйымның ішкі құжаттарына сәйкес үлестес тұлғаларды міндетті түрде есепке алуды жүзеге асырады.

12. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

31. Серіктестік жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіреді, бағалауды жүргізеді, сондай-ақ ұйымның тәуекелдерді басқару жөніндегі ішкі құжаттарына сәйкес оларды барынша азайту жөнінде шаралар әзірлейді.

32. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және ұйымның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке пайда алу мақсатында да, сондай-ақ ұйымның пайдасын алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары Ұйым қызметінің түрлерін анықтау болып табылады.

33. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

13. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг

34. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг - ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ ұйымның сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдауы мен бағалауына қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, жинақтап-қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

35. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің мәні ұйымның қызметі болып табылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті ұйым өз бастамасы бойынша жүргізеді, оның нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған шараларды жетілдіру үшін негіз болып табылуы мүмкін.

36. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін зерделеу;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды және жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін зерделеу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша әлеуметтік сауалнамалардың нәтижелерін қарау негізінде жүргізіледі.

37. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің нәтижелері жинақтау үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жіберілуі мүмкін.

38. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингін жүргізу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті жүргізу қағидаларын басшылыққа алады.

14. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау

39. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі - талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

40. Талдау жүргізу туралы шешімді ұйым басшысы, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері негізінде қабылдайды.

41. Талдау объектісі ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің қызметі болып табылады және келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) құрылымдық бөлімшенің қызметін қозғайтын ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

42. Құрылымдық бөлімшенің қызметін қозғайтын ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар анықталады.

43. Құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде:

- персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;
- мүдделер қақтығысын реттеу;
- мемлекеттік қызметтер көрсету;
- құрылымдық бөлімшенің функцияларын іске асыру;
- бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер көтеріледі.

44. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларында айқындалған тәртіппен жүзеге асырылады.

45. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданды және әрбір жағдайда ұйым ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту бойынша шаралар әзірлейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру мен бағалауды жүргізу, оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлеу тәртібі осы Саясатпен және ұйымның өзге де ішкі құжаттарымен регламенттеледі.

15. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

46. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар - ұйымның бұйрығымен бекітілген ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұйым қызметі үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі.

47. Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты ұйымда жұмыс істейтін адамдардың оларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

48. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт ұйымның ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде ескеріледі.

49. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

1) серіктестікте жұмыс істейтін адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру.

50. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру - ұйымда сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту жөніндегі ұйымның қызметі. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру Ұйымның әрбір қызметкерінің борышы болып табылады және ұйымда түсіндіру жұмыстарын жүргізу және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шаралар арқылы жүзеге асырылады.

51. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру - тұлғаның адамгершілік, зияткерлік, мәдени тұрғыдан дамуы және сыбайлас жемқорлықты қабылдамаудағы белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбие мен оқытудың үздіксіз процесі.

16. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеп-тексерулер

53. Серіктестікте сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша ақылға қонымды мерзімдерде ұйымның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру не қызметтік тергеп-тексеру жүргізіледі.

54. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағилатын негізге ала отырып, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін түзету шараларын қабылдау тергеп-тексеруді аяқтау болып есептеледі.

18. Өзара ынтымақтастық

55. Серіктестік өзара түсіністік қағидаты негізінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ үшінші тұлғалармен ынтымақтасады:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы ақпарат беру;

2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеп-тексеру жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау мәселелері бойынша қызметіне тексеру жүргізу және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл бойынша бірлескен іс-шараларды әзірлеу кезінде үйлестіру жолымен жүзеге асырылады.

19. Жауапкершілік

56. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

57. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті шаралар қолданылатын болады және ұйымдар алдындағы материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

58. Осы Саясат талаптарының орындалуына ұйымның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері және құрылымдық бөлімшелері өз құзыреті шегінде жауапты болады.
